

CEPOS NOTAT:

ANTAL FATTIGE BØRN REDUCERES FRA 61.000 TIL 15.000 NÅR MAN BRUGER SOCIALDEMOKRATIETS 3 ÅRS-GRÆNSE FOR FATTIGDOM

24-01-2020

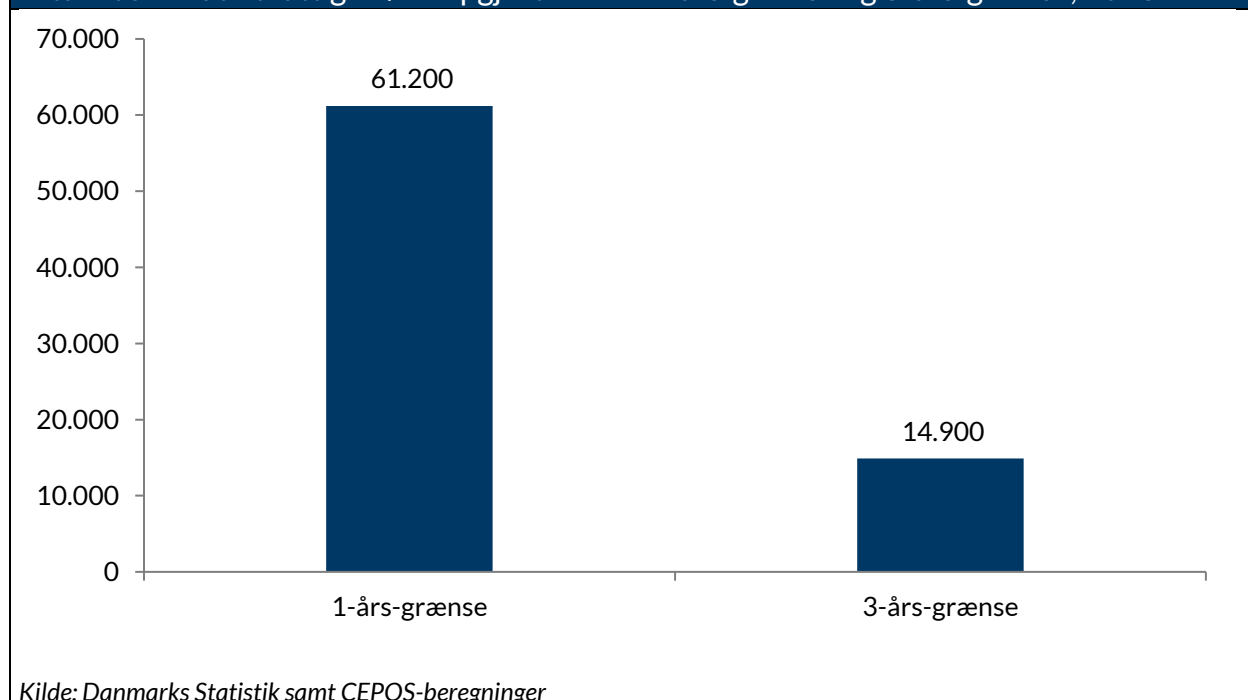
AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (21 23 79 52) OG CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH

RESUMÉ

- I 2018 var der ifølge Danmarks Statistiks opgørelse 61.200 fattige børn mod 64.500 året før. Dermed er der sket et fald på godt 3.000 børn. Tallet angiver antallet af børn i familier med lav indkomst i 1 år.
- Der er stor udskiftning i gruppen af børn, der lever et år i relativ fattigdom. Ca. halvdelen er ude efter 1 år, fordi forældrenes indkomst stiger.
- Socialdemokratiet har forud for valget tilkendegivet, at deres nye fattigdomsgrænse skal tage udgangspunkt i en 3-årsgrænse.
- CEPOS har på Danmarks Statistiks personregistre beregnet, at ud fra dette kriterie lever ca. 14.900 børn i relativ fattigdom.

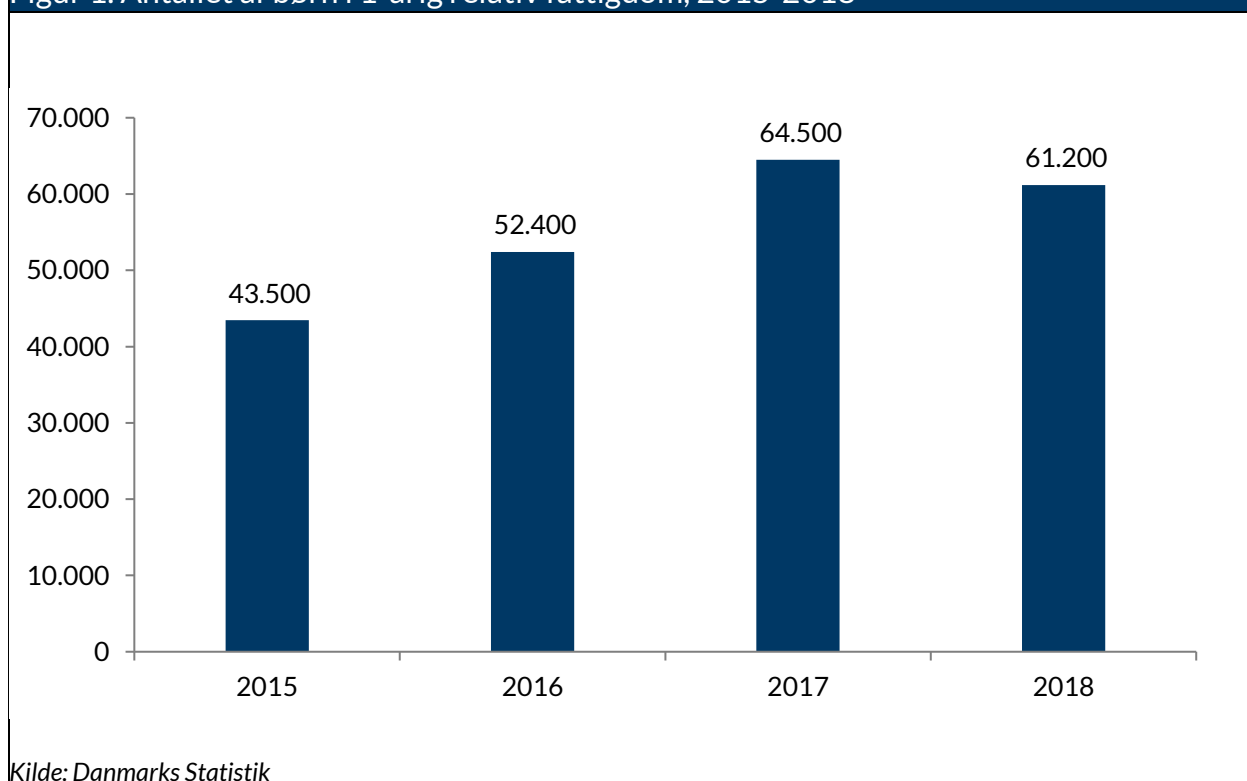
Danmark har blandt alle 36 OECD-lande den næstlaveste andel af børn i lavindkomstgruppen.

Antallet af relativt fattige børn opgjort ved en 1-års-grænse og 3-års-grænse, 2018

Sidste år og i forbindelse med valgkampen fyldte debatten om fattige børn meget. Antallet blev opgjort til 64.500 af Danmarks Statistik, og det refererede til 2017. Det nye tal for 2018 udgør 61.200 personer, og dermed er der tale om et fald på godt 3.000 børn. Danmarks Statistiks definition tager udgangspunkt i, at familien skal have en disponibel indkomst på mindre end halvdelen af medianindkomsten i et år¹. Det indebærer, at en familie med 2 børn med en årsindkomst efter skat på 250.000 kr. er fattig². Desuden må familien ikke have en betydelig formue³, ligesom man ikke må være studerende⁴.

Figur 1. Antallet af børn i 1-årig relativ fattigdom, 2015-2018

¹ Medianindkomsten er den disponible indkomst for den midterste person i indkomstfordelingen

² Grænsen er ca. 260.000 kr.

³ I Danmarks Statistiks definition svarer formuegrænsen til indkomstgrænsen for relativ fattigdom, som er på godt 120.000 kr. i 2018.

⁴ I Danmarks Statistiks definition må hovedforsørgeren ikke være studerende

Stor mobilitet ud af gruppen af relativt fattige

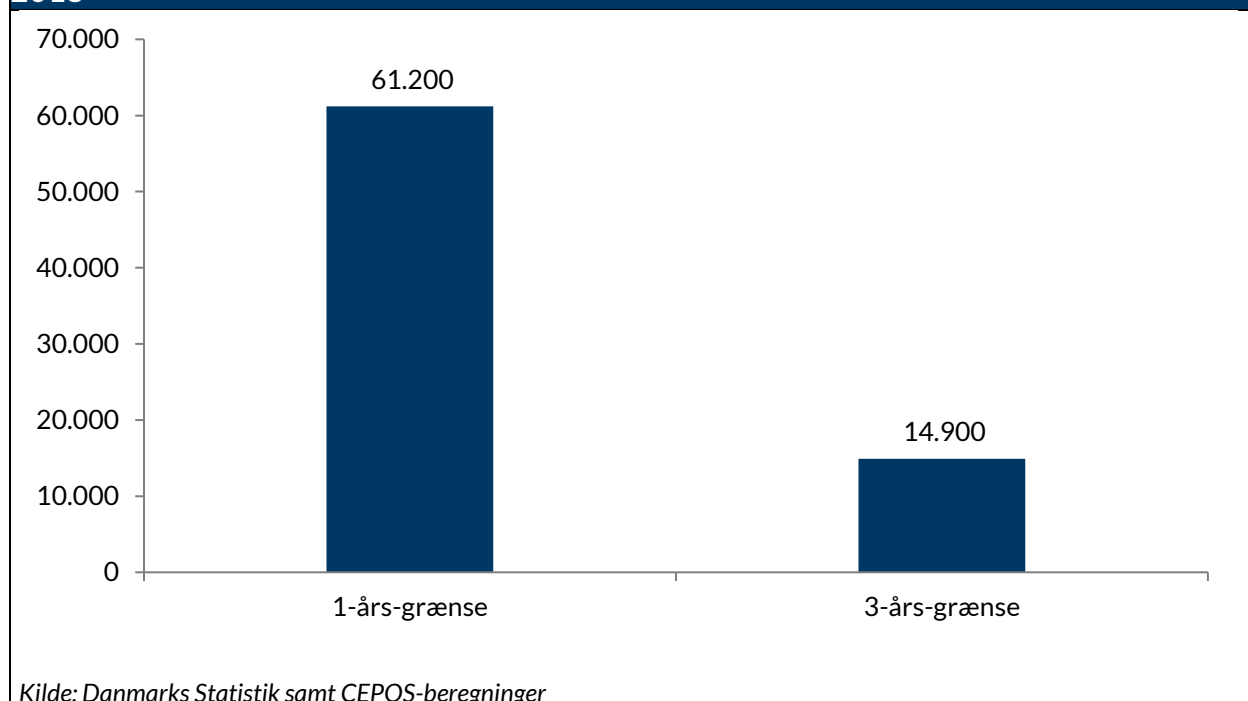
Der er stor udskiftning i gruppen af børn, der lever et år i relativ fattigdom. Ca. halvdelen er ude efter 1 år, fordi forældrene får højere indkomst (f.eks. fordi de kommer i job). Af den grund definerede den tidligere Thorning-regering relativ fattigdom ud fra et kriterie om, at personer skal have lav indkomst 3 år i træk (dvs. under halvdelen af medianindkomsten), for at de kan betegnes som relativt fattige. Pointen er, at et enkelt år med lav indkomst ikke er et problem. For at lav indkomst udgør et reelt problem skal det vare nogle år.

S vil indføre 3-årsgrænse for relativ fattigdom

Socialdemokratiet har forud for valget tilkendegivet, at deres nye fattigdomsgrænse skal tage udgangspunkt i en 3-årsgrænse. CEPOS har på Danmarks Statistiks personregistre beregnet, at ca. 14.900 børn ud fra dette kriterie lever i relativ fattigdom, jf. figur 2.

Dette tal er langt lavere end de 61.200 personer, og det afspejler den store mobilitet ud af lavindkomstgruppen.

Figur 2. Antallet af relativt fattige børn opgjort ved en 1-års-grænse og 3-års-grænse, 2018

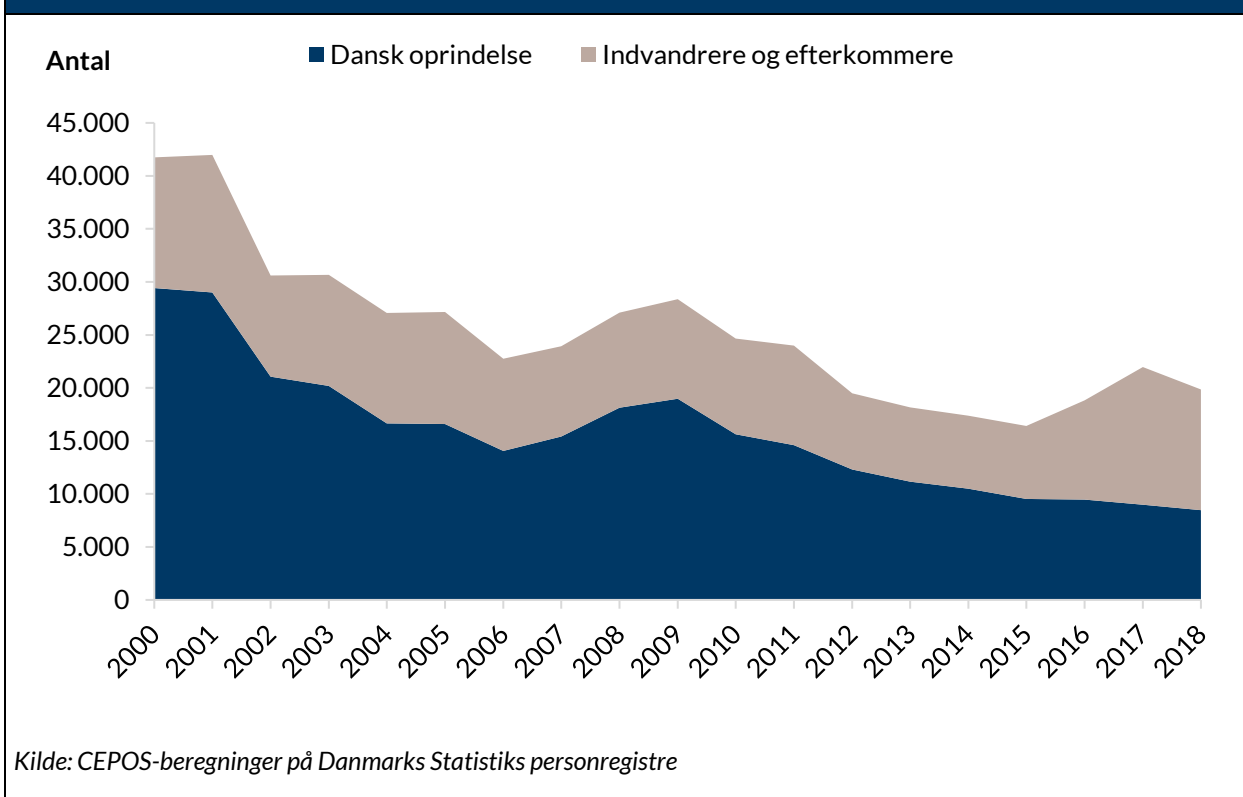

En absolut fattigdomsgrænse indebærer betydeligt fald i antal fattige

Både opgørelsen af fattige ud fra 1-års og 3-årsfattige fremkommer ved en relativ definition af fattigdom. Den indebærer, at der vil være et uændret antal fattige, selvom alle får forøget deres indkomst med 10 pct. (også dem med lave indkomster). CEPOS har på Danmarks Statistiks personregistre regnet på en absolut lavindkomstgrænse, som tager udgangspunkt i 50 pct. af medianindkomsten i år 2000 og derefter forhøjes med forbrugerpriserne. Anvender man denne absolutte lavindkomstgrænse (samt ser bort fra studerende og personer med formue over 100.000 kr.), er der 20.000 børn med lav indkomst i 2018. Det svarer til omtrent en halvering siden 2000, hvor der var 42.000 børn med lav indkomst, jf. figur 3. Når antallet af børn med lave indkomster er faldet, så skyldes det bl.a., at de offentlige ydelser (herunder kontanthjælpen) er steget mere end inflationen, og at flere er i arbejde, og færre er på overførselsindkomst.

Anvender man den absolutte lavindkomstgrænse og ser på børn, der 3 år i træk er i lavindkomstgruppen, er der tale om 3.400 børn i familier med lav indkomst i 2018 mod ca. 8.000 i år 2000, eller et fald på knap 60 pct.

Figur 3. Antal børn i 1-års lavindkomstgruppe (absolut grænse), 2000-2018

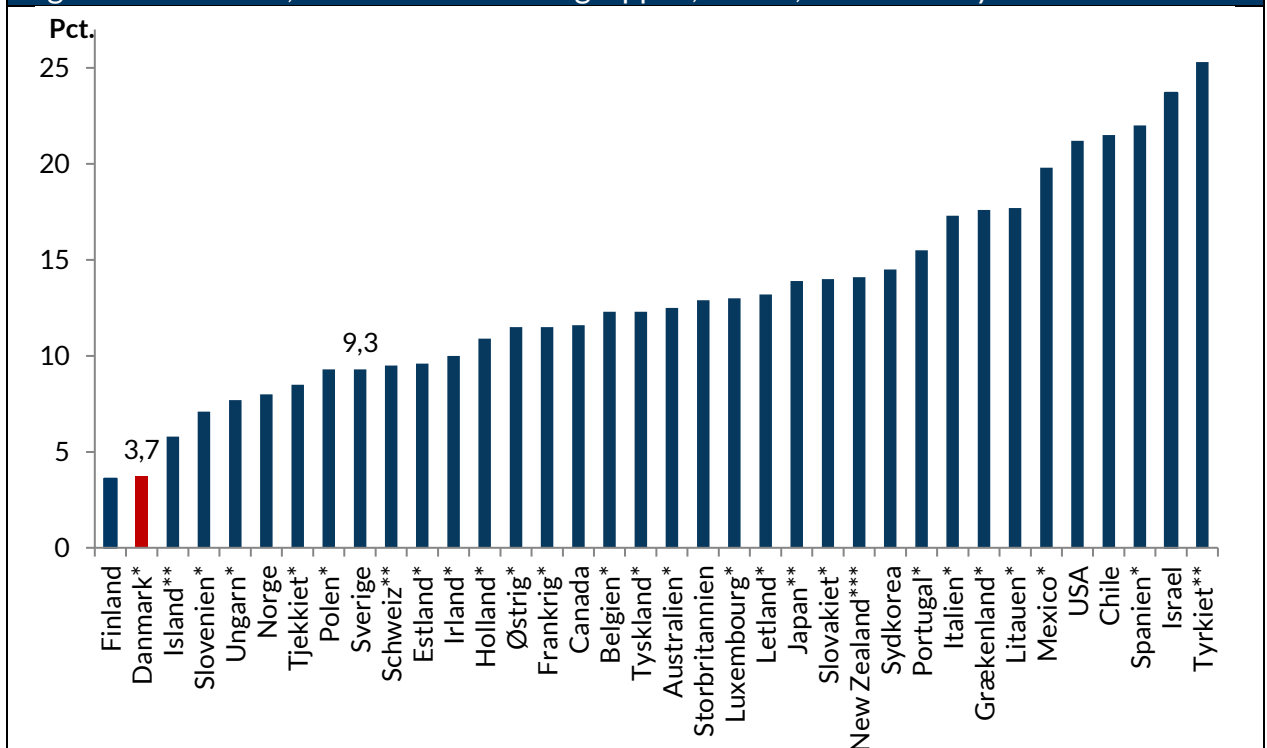

Danmark har den næstlaveste andel af børn i lavindkomstgruppen i OECD

Danmark har blandt alle 36 OECD-lande den næstlaveste andel af børn i lavindkomstgruppen (under 50 pct. af medianindkomsten), jf. figur 4. Kun Finland har færre børn i familier med lav indkomst end i Danmark.

OECD vurderer, at 3,7 pct. af danske børn bor i familier med relativ lav indkomst. I Sverige tilhører 9,3 pct. af børnene denne gruppe, dvs. 2,5 gange flere end i Danmark.

Figur 4. Andel børn, der er i lavindkomstgruppen, OECD, 2017 eller nyeste

Anm.: OECD definerer lavindkomstgruppen som personer i familier, hvor den disponible indkomst (efter skat) er under 50 pct. af medianindkomsten (den midterste indkomst i indkomstfordelingen).

* angiver data for 2016, ** angiver data for 2015 og *** angiver, at data er for 2014.

Kilde: OECD